

DEVOCIÓ POPULAR A TAVERTET: LES CONFRARIES

Al referir-nos a una confraria definim: «una associació de persones, generalment laiques, però amb un patronatge religiós, unides per a uns fines pietosos, caritatius o de defensa i ajuda mútues dins un mateix ofici.»¹

El naixement d'una agrupació d'aquest tipus obeeix a la concreció i a l'ordenament de la devoció estesa vers una imatge o un sant. En l'àmbit comarcal estan àmpliament documentades la confraria dels Bracers dedicada a la Mare de Déu del Bon Succés que té la seu central a l'església de la Mercè a Vic i la seva acta fundacional data del 1620. Aglutina confreres de les rodalies, de termes com: Gurb, Sant Hipòlit, La Gleva, Tona, Malla...

El nombre d'inscrits a l'anomenada confraria superava els 10.000 individus².

Esmentar entre d'altres l'existència de la confraria de l'Apostolat de l'Oració o l'Obra de les Tres Maries.

Tavertet, que segons un fogatge del 1553 agrupava un total de 19 famílies des de finals del segle XVI a les darreries del segle XIX compta amb un grup de confreres que rendeixen culte a la Verge del Roser. En l'actualitat els goigs cantats tradicionalment el diumenge de Pasqua constitueixen l'últim vestigi d'aquesta germandat.

La confraria de Ntra. Sra. del Roser fou fundada a l'església parroquial de St. Cristòfol de Tavertet el 16 de ju-

La Verge del Roser.

liol de 1595 per Francesc Soler, pvre. per encàrrec del Pare F. L. Vicens tal com indiquen les butlles enviades a Roma el 4 de juliol de 1594 i l'acta rebuda pel notari reial Gaspar Soler del terme de Rupit³.

L'objectiu de tota confraria es basa en honorar a la imatge mariana, en aquest cas la Verge del Roser amb el propòsit d'obtenir-ne protecció, així com designar dues festivitats per enaltir-la amb tota mena d'obsequis.

Les consuetes referides al període comprès entre 1736-1897⁴ expliciten les condicions a complir per assolir l'estatus de confrere del Roser de Tavertet: és necessària l'aportació per part d'aquests de «set diners» dipositats de

forma anual fins el mateix dia de la seva mort. D'altra banda no s'especifica quina ha de ser la condició social o l'activitat professional dels confreres, d'entrada no s'exclueix a ningú pel seu rang o pertinença gremial. A les nostres contrades algunes germandats imposen l'obligatorietat de dedicar-se a tasques relacionades amb el camp o d'admetre únicament individus d'un determinat sexe. Aquest és el cas de l'obra de les Maries, confraria dedicada a la inducció a la comunió freqüent i diària entre els fidels.

La confraria de la Verge del Roser estableix una distinció entre: els confreres de «sols indulgències» i els confreres «d'indulgències i germandat». Al respecte el Dr. J. Mareja pvre. i rector de la parròquia al 1736 manifesta:

«Los confreres de solas indulgencias ço es que no concurran a los aniversaris ques cantan quant moren los dits confreres»⁴.

D'altra banda els confreres de «ple dret» amb motiu de la seva defunció se'ls dedica un aniversari i una missa costejada per la confraria. Paral·lelament i a efectes d'inscripció en els llibres de comptes aquests ocupen paginacions diferents.

Les confraries com a entitats amb uns objectius pre-fixats estan en la seva organització externa i interna regits per uns òrgans de govern i

de goigs de to amorós o «goigs de les minyones» i per últim les corrandes de to laudatori.

A mode d'apèndix assenyalar també la presència de la confraria de l'Oració de l'Apostolat incluída en l'arxi-confraria del Sagrat Cor de Jesús. Els mòbils que orientaven les activitats de l'anomenada associació eren: la voluntat de reparar les ofenses de les que Jesucrist havia estat víctima, via oracions, treballs i obres, paral·lela-

ment a la potenciació i extensió de la pràctica de la comunió freqüent i diària.

La confraria dels Dolors també gaudí de força adeptes, especialment durant el segle XVIII segons hem pogut determinar a partir del llibre d'administració on hi consten cronològicament ordenats el nom de les dues encarregades de consignar l'economia de l'associació avalades pel sacerdot de la parròquia que desenvoluparen aquesta tasca la temporada anterior jun-

tament amb la identitat de les escollides de nova planta.

1. Extret de: FABRA, Pompeu: *Diccionari Gral. de la Llengua Catalana*, Edhasa, Barcelona 1981.

2. CAPDEVILA, Josep: *La Mare de Déu del Bon Succés i la seva Confraria*, Ed. Serafica, Vich, 1931.

3. Arxiu Episcopal de Vic. Taverdet, St. Cristòfol, P/I 1. Roser (1595-1733).

4. AEV. Taverdet, St. Cristòfol. P/I. 2. Roser (1680-1897).

5. AMADES, Joan: *Les Diades Populars Catalanes*, Ed. Barcino, Barcelona 1949. Vol. IV, pàgs. 149-152.

Cristina SOY I AUMATELL

ELS PONTS DEL TER A LES GUILLERIES

Les preses de Sau i Susqueda han capgirat tota la vida i l'estructura d'una part d'aquesta meravellosa contrada que en diem les Guilleries. No ho retreiem pas per plànyer-nos-en, sinó a tall de simple constatació, puix que si hi ha perdut la migrada vida de les parròquies veïnes del Ter, en canvi hi ha guanyat la bellesa i el paisatge.

El Ter travessa tota la contrada, de ponent a llevant, entre Roda i el Pasteral, i en el seu llarg recorregut es trobava amb el monestir de Sant Pere de Casserres, dret com un far a l'extrem del seu penyasegat, amb la petita parròquia de Sant Vicenç de Verdors o de sa Riera, convertida fa segles en masia, i més avall amb les valls i parròquies de Sau, Querós i Susqueda.

El riu Ter era el que condicionava la vida d'aquestes petites parròquies, les quals, amb més o menys ufanía, havien arribat als nostres dies. En les valls i pendents que s'esbadiaven entorn el riu s'hi desenvolupava llur agricultura i llurs pastures, i prop el Ter, ombrejats pels verns i pollanques, s'hi aixecaven els molins, abans indispensables per a la vida agrícola local. Darrerament, un d'ells s'havia convertit en una petita central elèctrica, un altre en una serradora i un tercer en una fàbrica de pipes.

Totes les antigues esglésies parroquials —a excepció del monestir de Casserres— es trobaven a la banda esquerra del riu, cercant el recer de la gran espona rocosa que formen els espadats de Taverdet, Fàbregues i el Far,

però les seves feligresies s'estenien a banda i banda del riu.

Algun dia parlarem de totes aquestes esglésies parroquials, de les quals només resta visible la de Querós, la qual, però, en el moment d'atènyer la presa de Susqueda el seu nivell màxim, es veurà inundada per quasi un metre d'alçada d'aigua; avui fixarem únicament l'atenció en els ponts que enllaçaven les esglésies de Sau, de Querós i de Susqueda amb llurs feligresies.

Els ponts de Sau, de Querós i de Susqueda eren tres obres notables d'enginyeria. Ara tots tres es troben sota les aigües de les prese i difícilment n'emergiran mai més; únicament el de Querós té la possibilitat de treure alguna vegada el seu gep de sota